

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет економіки та бізнес-адміністрування
 Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

УЗГОДЖЕНО
 В.о.декана ФЕБА

 Світлана ПЕТРОВСЬКА
 «20» 12 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 Анатолій ПОДУХІН
 «26» 12 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Банківський менеджмент»

Освітньо-професійна програма: «Фінанси і кредит»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	120/ 4,0	17	17	–	86	–	–	Диф.залік-1с.
Заочна	1	120/ 4,0	6	6	-	108	К.р(1) – 1с.	-	Диф.залік-1с.

Індекс:НМ-6-072/21 –3.1

Індекс:НМ-6-072з/22 – 3.1

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Банківський менеджмент»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.09-01-2023

стор. 2 з 15

Робочу програму навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит», навчального та робочого навчального планів № НМ-6-072/21, РМ-6-072/23 та №НМ-6-072з/22, РМ-6-072з/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив /Тетяна ГАВРИЛКО/
/к.е.н., доцент/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» – кафедри фінансів, обліку та оподаткування, протокол № 16 від «20» 11 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми /Надія АНТИПЕНКО/

Завідувач кафедри /Тетяна КОСОВА /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 4 від «12» 12 2023 р.

Голова НМРР /Анатолій ТОФАНЧУК/

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Банківський менеджмент» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі управління та адміністрування.

Метою навчальної дисципліни є: формування у майбутніх фахівців за професійним спрямуванням «фінанси і кредит» знань щодо сутності теоретичних та практичних аспектів банківського менеджменту з урахуванням конкретних умов розвитку банківських установ.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення сучасних тенденцій розвитку банківських установ;
- вивчення теоретичних основ банківського менеджменту та особливостей організаційної побудови системи управління банківською установою;
- засвоєння особливостей банківського маркетингу та його впливу на конкурентоспроможність та прибутковість банківських установ;
- вивчення методів оцінювання діяльності банківських установ;
- вивчення сучасних концепції менеджменту персоналу в банках, ролі організаційної культури та кадрової політики у здійсненні ефективних перетворень;

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Використовувати фундаментальні закономірності розвитку банківської справи у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері банківської справи.

Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері банківської справи.

Застосовувати поглиблені знання в сфері банківського менеджменту для прийняття рішень.

Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері банківської справи та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

1. Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність приймати обгрунтовані рішення.

2. Спеціальні (фахові) компетентності:

- уміння застосовувати сучасні методики управління банками, адаптувати їх до умов роботи, здатність критично аналізувати, виявляти не вирішені раніше питання та надавати пропозиції з їх вирішення або вдосконалення;
- уміння планувати роботу фінансово-кредитних установ, розробляти стратегії їх розвитку. Організувати нормативно-правове, інформаційне, технічне та інше забезпечення праці суб'єктів господарювання. Організувати систему внутрішнього моніторингу;
- здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Банківський менеджмент» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Гроші і кредит», «Операції банків та небанківських кредитних установ», та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Інновації у фінансовій сфері» та «Кредитний менеджмент».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «**Теоретичні основи та практичні аспекти банківського менеджменту**», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. Інтегровані вимоги модуля №1:

Знати:

- сутність умов та ризиків функціонування сучасного банківського сектору;
- особливості принципів, функцій та методів банківського менеджменту;
- сутність інструментарію банківського маркетингу;
- особливості сучасних підходів до оцінки діяльності банківських установ;
- теоретичні та практичні засади ефективного менеджменту персоналу у

банках.

Вміти:

- аналізувати чинники мікро- та макросередовища діяльності вітчизняного банківського сектору;
- вирізняти відмінності, переваги та недоліки організаційних структур управління банками;
- застосовувати методи сегментації ринку банківських продуктів та оцінки їх конкурентоспроможності;
- застосовувати сучасні методи формування менеджменту персоналу у банках.

Тема 1.1. Особливості розвитку сучасного банківського сектору. Банки і банківська система. Етапи еволюції банківської системи. Основні тенденції сучасного розвитку банківського сектору. Зовнішні і внутрішні умови та ризики. Умови та ризики банківського сектору. Сутність цифрової трансформації банківського сектору. Розвиток банківських екосистем. Взаємодія учасників фінансового ринку як умова забезпечення фінансової стабільності банківського сектору.

Тема 1.2. Теоретичні основи банківського менеджменту. Сутність, об'єкти та суб'єкти банківського менеджменту. Чинники формування сучасного банківського менеджменту. Принципи банківського менеджменту. Функції банківського менеджменту. Методи банківського менеджменту. Правова база організації банківського менеджменту.

Тема 1.3. Організація діяльності банківських установ. Види банківських установ, порядок їх створення та функціонування. Поняття, види, переваги та недоліки організаційних структур управління банками. Фактори впливу на вибір та процеси зміни банківських організаційних структур. Зарубіжний досвід функціонування банківських установ з різними видами організаційних структур.

Тема 1.4. Банківський маркетинг. Сутність та особливості банківського маркетингу. Маркетингове середовище. Ринок банківських продуктів, його сегментація та методи дослідження. Конкуренція на ринку банківських продуктів. Конкурентні стратегії банків. Методи визначення конкурентоспроможності банківських продуктів. Продуктова та цінова політика банків. Комунікаційна політика банків. Інновації в організації банківського маркетингу.

Тема 1.5. Оцінка діяльності банківських установ. Сучасні підходи до оцінки діяльності банківських установ. Критерії визначення пріоритетності банківських установ клієнтами. Методи аналізу банківської діяльності. Рейтингові методи оцінювання.

Тема 1.6. Менеджмент персоналу у банках. Сучасні концепції менеджменту персоналу. Організаційна культура як основа ефективного менеджменту персоналу. Концепції організаційної культури. Формування та підтримання організаційної культури. Стратегії менеджменту персоналу. Кадрова політика. Методи формування кадрового складу. Методи підтримання працездатності персоналу банку. Оптимізація кадрового складу. Мотивація працівників банку та підвищення кваліфікації.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Теоретичні основи та практичні аспекти банківського менеджменту»									
1.1	Особливості розвитку сучасного банківського сектору	1 семестр				1 семестр			
		17	2	2	13	22	1	1	17
1.2	Теоретичні основи банківського менеджменту	17	2	2	13	20	1	-	16
1.3	Організація діяльності банківських установ	18	2	2	14	22	1	1	17
1.4	Банківський маркетинг	22	2 2	2 2	14	22	1	1	16
1.5	Оцінка діяльності банківських установ	19	2	2	15	22	1	1	17
1.6	Менеджмент персоналу у банках	24	2 2 1	2 2	15	22	1	1	16
1.7	Модульна контрольна робота №1	3	-	1	2	-	-	-	-
1.8	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.9	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	2	-	1	1
Усього за модулем №1		120	17	17	86	-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною		120	17	17	86	120	6	6	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується у першому семестрі відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій.

Мета контрольної (домашньої) роботи (ЗФН) – перевірка, закріплення та розвиток знань студентів, отриманих в процесі вивчення дисципліни «Банківський менеджмент». Темати охоплюють всі розділи дисципліни і надають можливість творчого вирішення проблеми.

Цілями виконання контрольної (домашньої) роботи (ЗФН) є:

– шляхом опрацювання індивідуальних завдань закріпити та поглибити теоретичні знання та вміння, набуті студентами у процесі засвоєння всього навчального матеріалу з дисципліни «Банківський менеджмент»;

– виробити навички самостійного опрацювання літературних джерел та статистичних показників, критичного осмислення матеріалу та здатності формулювати висновки щодо стану та можливостей вирішення запропонованих проблем стосовно менеджменту у банківських установах.

Для успішного виконання контрольної (домашньої) роботи (ЗФН) студент повинен **знати:** особливості сучасних умов функціонування банківських установ; теоретичні основи та практичні проблеми формування ефективного банківського менеджменту; **вміти:** застосовувати методи оцінки діяльності банків, користуватися інструментарієм банківського маркетингу, формувати систему менеджменту персоналу для реалізації цілей успішного функціонування банківських установ.

Для студентів ЗФН завдання для виконання розробляються автором робочої програми. Навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома студента індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Наприклад, номер варіанту теоретичної частини та завдання дорівнює сумі трьох останніх цифр індивідуального навчального плану студента.

Час, потрібний для виконання контрольної (домашньої) роботи (ЗФН), складає до 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- метод проблемного викладу;
- дослідницький метод;
- дискусія;
- мозкова атака;
- метод конкретних ситуацій (КС): КС, що навчають аналізу та оцінці; КС, що навчають вирішенню проблем та прийняттю рішень; КС, що ілюструють проблему, рішення або концепцію в цілому.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, під час самостійної роботи студентів, роботи з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Зянько В.В., Коваль Н.О., Єпіфанов І.Ю., Ткачук Л. М. Банківський менеджмент: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2022. 170 с.

3.2.2. Нікіфоров П.О., Гладчук О.М., Марич М.Г., Федішин М.П. Банківська система: навч. посіб. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.

3.2.3. Журавльова Т.О., Макаренко Ю.П., Турова Л.Л., Сірко А.Ю. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2021. 532 с.

3.2.4. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О. Банківська система : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

3.2.5. Ушакова О. А. Банківські операції : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. 226 с.

3.2.6. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Назар Т. Я. Банківське право України: навч. посібн. Львів : СПОЛОМ, 2023. 256 с

3.2.7. Крилова О.В., Антипенко Н.В., Владика Ю.П., Волчанська І.В. Банківська система: навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2020. 324 с.

Допоміжна література

3.2.8. Колодізев О. М., Рац О. М., Киркач С. М. Банківська справа : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 348 с.

3.2.9. Банківська система: зб. тест. завд. / уклад.: І. Я. Ткачук, О. М. Гладчук. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 224 с.

3.2.10. Банківська система: підручник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : Новий Світ – 2000, 2020. 536 с.

3.2.11. Матвійчук Н. М., Мартинюк Р. Ф. Банківська система : конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. 2022. 121 с.

3.2.12. Вовченко О. С., Єгоричев С.Б. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища: монографія Полтава: ПУЕТ, 2021. 233 с.

3.2.13. Коваль Я. С. Механізми державного регулювання антикризовим управлінням економічною безпекою банківських установ України: монографія. Київ: ВНЗ "Університет економіки та права "КРОК", 2020. 200 с.

3.2.14. Гаврилко Т.О., Скрипник К.О. Якість банківських продуктів: чинники впливу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип. 36. С.51-57.

3.2.15. Гаврилко Т.О., Бірюк В.С. Банківський сектор України у період воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. С. 222-229.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

3.3.2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3.3.3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

3.3.4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

3.3.5. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	1 семестр	1 семестр
Модуль №1 «Теоретичні основи та практичні аспекти банківського менеджменту»		
Види навчальної роботи	бали	бали
Виконання експрес-контрольних робіт та тестових завдань	20	–
Розв'язання задач, відповіді на теоретичні питання, тощо під час аудиторної роботи на практичних заняттях	50	–
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	42	–
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	–
Відповіді на практичних заняттях (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії)	-	40 (сумарна)
Виконання контрольної роботи (домашньої)	-	30
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Банківський менеджмент»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.09-01-2023

стор. 11 з 15

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.